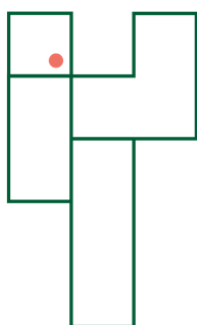

Lokal undervisningsplan for
Grundforløb 2
social- og sundhedsassistent
SOSU Østjylland

Gældende fra januar 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Kompetencemål for grundforløb 2 social- og sundhedsassistent	3
Overgangskrav til hovedforløbet	4
Undervisningen på grundforløb 2 social- og sundhedsassistent	5
Fag på grundforløb 2	6
Det uddannelsesspecifikke fag	6
Karrierelæring – Din læring	9
Aldersro	11
Beboer 1 – KOL	13
Beboer 2 – Apopleksi	16
Beboer 3 – Demens	19
Beboer 4 – Type 2 diabetes	21
Beboer 5 – Osteoporose	23
Tværfagligt projekt – smitteudbrud (i samarbejde med dansk og naturfag)	25
Innovationsprojekt – FN´s verdensmål	26
Prøven i det uddannelsesspecifikke fag	27
Virksomhedsforlagt undervisning (VFU)	27
Motion/ bevægelse	29
Grundfagene på grundforløb 2	31
Dansk	31
Naturfag	37

Indledning

Denne lokale undervisningsplan beskriver grundforløbets anden del rettet mod hovedforløbet i social- og sundhedsassistentuddannelsen på SOSU Østjylland.

Den lokale undervisningsplan for GF2 social- og sundhedsassistent på SOSU Østjylland er skrevet med afsæt i de lovmæssige krav til uddannelsen.

Aktiv deltagelse ses som læringens drivkraft, og der er på SOSU Østjylland fokus på at skabe produktive og medskabende læreprocesser.

Læring ses som en individuel såvel som social proces. Derfor tilrettelægges undervisningen, så den foregår i forpligtende arbejdsfællesskaber og netværk, hvor eleverne kan inspirere og engagere hinanden i undervisningsaktiviteterne. Intentionen er at styrke elevernes kompetencer til at agere professionelt i praksis.

Kompetencemål for grundforløb 2 social- og sundhedsassistent

Undervisningen på grundforløb 2 social- og sundhedsassistent retter sig mod følgende kompetencer:

Eleven skal have følgende kompetencer på begynderniveau:

1. Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, psykisk, fysisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperaturer, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.
6. Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov- og forbrug under hensyntagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Eleven kan i enkelte situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Eleven skal have følgende niveauer på rutineret niveau:

1. Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
2. Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Overgangskrav til hovedforløbet

Eleven skal have gennemført følgende fag på følgende niveauer for at kunne starte på et hovedforløb:

Grundforløbsprøven	Bestået
Dansk niveau D	Bestået
Naturfag niveau E	Bestået

Eleven skal have opnået følgende certifikater:

1. Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne" efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. oktober 2020.
2. Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Institutions retningslinjer pr. 1. september 2014.

Undervisningen på grundforløb 2 social- og sundhedsassistent

Formålet med undervisning på grundforløb 2 til social- og sundhedsuddannelserne er at uddanne elever til praksis. Her bliver begrebet transfer vigtigt. Transfer beskriver elevens evne til at anvende det lærte i en anden sammenhæng. Transfer er evnen til at overføre kompetencer lært i en undervisningssammenhæng til de situationer, der opstår i praksis og omvendt. For at sikre at eleverne kan bruge det, som de har lært i skolen, når de kommer i praktik, og senere når de kommer i arbejde, skal transfer prioriteres som et mål for undervisningen på linje med de faglige mål. Grundforløbene på SOSU Østjylland har en meget blandet elevgruppe, hvor nogle elever har praksiserfaring og andre slet ingen. For at styrke transfer er det væsentligt, at elevernes erfaringer med praksis eller fra deres hverdag inddrages. I hvor høj grad det giver mening at inddrage elevernes egne erfaringer i de enkelte sammenhænge, må underviseren vurdere baseret på elevgruppens sammensætning og undervisningens indhold. Denne undervisningsplan er case-baseret, hvilket betyder, at de enkelte faglige temaer bliver hægtet op på en relevant case. På den måde tager undervisningen udgangspunkt i eksempler fra praksis, og derved sikres det, at undervisningen bliver praksisnær og opleves som meningsfuld for den enkelte elev. Der er ligeledes et samarbejde med praksis om virksomhedsforlagt undervisning (VFU), hvor eleven har mulighed for at anvende den underviste teori og i praksis afprøve/ arbejde med kompetencemål. Ved opstart af uddannelsen bliver eleven tildelt en holdansvarlig, som ved samtale og sparring vil understøtte eleven i at gennemføre sit uddannelsesforløb.

Undervisningstiden

På grundforløb 2 er undervisningsnormen på minimum 26 timer pr. uge i gennemsnit. Hertil kan der forventes lektier.

Undervisningen starter oftest kl. 8.15, og der er indlagt gennemsnitligt 45 minutters bevægelse pr. dag (eller et selvstændigt motionsfag i skemaet).

Fag på grundforløb 2

Grundforløb 2 social- og sundhedsassistent varer 20 uger og består af følgende fag:

Det uddannelsesspecifikke fag Inkl. førstehjælp og elementær brandbekæmpelse	Det uddannelsesspecifikke fag (10 uger) Virksomhedsforlagt undervisning (VFU) (1,2 uge) Førstehjælp (0,6 uge) Elementær brandbekæmpelse (0,2 uge)	12 uger ¹
Dansk	E-niveau (2 uger) D-niveau (2 uger)	4 uger ²
Naturfag	F-niveau (2 uger) E-niveau (2 uger)	4 uger ³
Valgfag for elever som har godskrivning i dansk	Valgfag 1 (2 uger) Valgfag 2 (2 uger)	4 uger

Det uddannelsesspecifikke fag

Varighed 12 uger

Fagets formål:

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation. Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven kan anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen. Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger. Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser. Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter. Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

---

¹ Inkl. prøve

² Inkl. eventuel prøve

³ Inkl. eventuel prøve

Fagets profil

Faget retter sig mod social- og sundhedsområdet og tones mod arbejdet som social- og sundhedsassistent. Faget er opdelt i ni områder:

- Karrierelæring
- Aldersro
- Beboer 1
- Beboer 2
- Beboer 3
- Beboer 4
- Beboer 5
- Udbrud af smitsom virus
- Innovativt projekt på Aldersro jf. FN's verdensmål

Pensum

Vi har valgt, at læsepensum på GF2 social- og sundhedsassistent på SOSU Østjylland udgøres af Gyldendals bog til Grundforløb 2 SOSU (Melbye, Tina Roed m.fl. (2023): Grundforløb 2, SOSU, Gyldendal)

Bogen dækker både grundforløb 2 rettet mod social- og sundhedshjælperuddannelsen og grundforløb 2 rettet mod social- og sundhedsassistentuddannelsen, og bogen er skrevet med udgangspunkt i de gældende kompetencemål for uddannelsen.

Emnerne i bogen kan tones i den daglige undervisning og kronologien følges ikke slavisk, men tilpasses emnerne i det planlagte undervisningsforløb. I den daglige undervisning inddrages det fiktive plejehjem Aldersro, der skal søge at gøre undervisningen mere relevant for at hjælpe eleven med at tilegne sig viden i en praksisnær kontekst og derved fremme transfer. Aldersro er bygget op med både elementer fra pensum og QR-koder med links til film, podcast og hjemmesider der kan danne grundlaget for en mere differentieret undervisning. Det tilsigtes at flere af de opgaver der arbejdes med på grundforløb 2, skal give mulighed for at differentiere og derved tilgodese alle elevers faglige udvikling mod at opfylde kompetencemålene. Undervisningen er bygget op omkring underviserstyrede oplæg, selvstændigt gruppearbejde, individuelt arbejde og fordybning, samt inddragelse af grundfagene. Hver beboer afsluttes med case arbejde, hvor metoden til den afsluttende grundforløb 2-prøve introduceres og gradueres efter, hvor langt eleven er i forløbet. Der vil i undervisningen være løbende feedback ligesom der også vil være fokus på selvevaluering. Der lægges vægt på motion/bevægelse min 45 min hver dag - motion/bevægelse kan være tænkt ind som fagligt indhold eller være flere sammenhængende lektioner. Samspil det uddannelsesspecifikke fag, grundfagene og motion bidrager til styrkelse af det faglige samspil med elevens erhvervsuddannelsesretning. Under relevante emner er mulige snitflader mellem det uddannelsesspecifikke fag og grundfagene og motion angivet. Dette for at fremme den helhedsorienterede undervisning og skabe forståelse for grundfagene og deres relevans i praksis.

Evaluering og feedback

Der gives feedback og evalueres løbende gennem forløbet. Målet er at snakke med eleven om muligheden for at opnå kompetencemålene og være i dialog om processen, der leder mod netop dette.

E1) Selvevaluering. Eleven skal efter hver undervisningsgang forholdes til læringsmålene og selv tage stilling om de har opnået tilstrækkeligt viden. Dette kan gøres ved hjælp af refleksionsark, socrative, mundtlig tilkendegivelse eller som peer to peer i studiegrupper.

E2) Midtvejsevaluering. Eleven skal midt i forløbet evaluere uddannelsen ud fra et på forhånd udarbejdet skema (mentimeter) Formålet med at lave undervisningsevaluering på SOSU Østjylland er at kvalificere undervisningen og elevernes læringsmiljø samt at undersøge om de mål, der er sat op for undervisningen i skolens FPDG bliver brugt og kan genkendes af eleverne i den undervisning de modtager. Målet er at underviserne i PLF får et redskab til at udvikle deres undervisningspraksis i samarbejde med eleverne. Det er vigtigt at det er undervisningen, der evalueres og ikke den enkelte underviser.

E3) Summativ evaluering: Efter gennemgang af hver beboer afsluttes med udarbejdelse af case. Her ville det være givtigt at tænke summativ evaluering ind, da det forventes at eleven bestrider det gennemgåede materiale og derved kan der fra beboer til beboer evalueres på den progressive udvikling. Dette kan foregå mundtlig eller ved en kort skriftlig feedback.

E4) Peer-feedback. Eleven kan enten 2 og 2 eller i små grupper give hinanden feedback: Det kan praktiseres i de forløb og i de klasser hvor det vurderes at eleven med fordel kan drage nytte ved at vidensdele. Dette kan både være i de læringsituationer hvor eleven har arbejdet med den samme opgave, men også i de situationer med forskelligartede opgaver.

E5) Feedback i grupper/på holdet. Eleven kan modtage feedback samlet efter f.eks. simulationsøvelser hvor samarbejde og holdindsats er grundlaget for at opnå læringsmålene.

Karrierelæring – Din læring

Varighed 4 dage

Beskrivelse

Undervisningen har fokus på at eleven kommer godt i gang med sin uddannelse på GF2. Eleven bliver præsenteret for begge uddannelsesretninger til hovedforløbet: Social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent.

Introduktionen vil have fokus på samarbejde og læring med det formål, at eleven lærer sine klassekammerater at kende – både ved gruppearbejde og fælles klasseaktiviteter – og så klasserummet bliver et godt og trygt sted at lære. Der vil ligeledes være individuelle læringsprocesser, hvor eleven arbejder med refleksion.

Temaet indeholder introduktion til skolen og klassen som arbejdsplads, samt introduktion til de på skolen anvendte IT-systemer.

Eleven skal blive i stand til at anvende skolens IT-systemer; ITSlearning, UDDATA, DU-it.

Eleven skal introduceres til skolens brandprocedure og servicepersonale.

Eleven vil få kendskab til faget, og der vil være fokus på sundhedsvæsnets opbygning og de forskellige faggrupper, der arbejder i sundhedsvæsnets, og hvilke arbejdsopgaver de enkelte faggrupper har.

Eleven introduceres til, hvad læring er "og hvad det kræver af mig". Der vil blive præsenteret forskellige former for studieteknikker med det formål, at eleven bliver bevidst om, hvordan hun/ han lærer bedst.

Der vil i dette tema også være fokus på, hvad feedback er.

Målet med dette emne er, at eleven gennem hele grundforløbet bliver i stand til at tage ansvar for egen læring. Eleven skal have viden om – og aktivt kunne deltage i – samarbejde i grupper og i klassefællesskabet.

Mål

Kompetencemål:

Begynderniveau K4

Rutineret niveau K4

Rutineret niveau K6

Læringsmål:

- Eleven kan forklare fagperson, fagidentitet, faggruppeidentitet og ansættelsesforhold.
- Eleven kan anvende skolens digitale platforme.
- Eleven kan deltage aktivt i teamsamarbejdet i klassen.
- Eleven kan forklare forskellige former for samarbejde indenfor social- og sundhedsområdet.
- Eleven kan forklare relevante forskelle på arbejdet for hhv. en social- og sundhedshjælper og en social- og sundhedsassistent.
- Eleven kan beskrive sin foretrukne læringsstil.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
	Introduktion og et billede af praksis	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Velkommen og fælles præsentation, evt. samarbejdsøvelser og elevens grund til at være startet på denne uddannelse. • Velkomst ved uddannelsesleder • Intro til skolen, ordensregler, simulationslokaler, kantine osv. • Oplæg fra underviser • Bøger udleveres. 	
	Introduktion til faget	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • IT-intro: Itslearning, UDDATA og DU-IT. • Refleksion og læring • Feedback • Studieteknik • Studiestøtte: screening og støtte • Vejledning og mentor • Demostuen og evt. enkelte øvelser • Podcast – hvem er faggrupperne. • Artikler om faget • Præsentation af Alderso • Mindfulness 	
Rutineret niveau K4	<p>Min krop i uddannelse.</p> <p>Klassen som arbejdsplads.</p> <p>Kommunikation og samarbejde.</p> <p>Kap. 2, s. 29-35 (Kommunikation)</p> <p>Kap. 3, s. 45-47 (samarbejde)</p>	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Mindfulness • Bevægelse • Samarbejdsøvelser • "At turde at stå frem" • Samarbejde og kommunikation i klassen • Vores klasserum 	
Begynderniveau K4 Rutineret niveau K6	Min læring	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • At møde en fagperson • Elevsamarbejde på baggrund af starten på uddannelse. Hvad tager eleven med sig? • Mindfulness • Opsamling på start. 	

Aldersro

Varighed 2 dage

Beskrivelse

Eleven bliver præsenteret for Plejecenter Aldersro, hvor eleven præsenteres for fem forskellige beboere, der hver har en livsstilssygdom. Læringsmål og pensum er knyttet op på hver beboer således at fokus er på beboeren og Aldersro.

Tanken bag at holde beboerne i Aldersro op i mod pensum og læringsmål er, at få et fælles tredje med eleven med fokus på praksisnærhed og en øget transfer. Aldersro kan med fordel printes ud og hænges op i klassen, da de første undervisningsgange lægger op til at man scanner de QR-koder som er angivet i Aldersro. I introduktionen af Aldersro kommer eleven til at arbejde med sundhedsvæsnets opbygning og faggruppens placering heri. De vil ligeledes arbejde med faggruppens pligter, rettigheder, fagsprog samt tværfagligt samarbejde. Introduktion til Aldersro påtænkes at finde stede i karrierelæringsugen.

Mål:

Kompetencemål:

Begynderniveau K1
Begynderniveau K4
Rutineret niveau K2
Rutineret niveau K4
Rutineret niveau K5
Rutineret niveau K6

Læringsmål:

- Eleven kan forklare de forskellige relationer indenfor faget.
- Eleven kan forklare fagperson, fagidentitet, faggruppeidentitet og ansættelsesforhold.
- Eleven kan evaluere egen læring
- Eleven kan redegøre for sundhedsvæsnets opbygning, og hvordan social- og sundhedsassistentens rolle er placeret heri.
- Eleven kan identificere de forskellige former for omsorg og kan redegøre for forskellene.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 Begynderniveau K4 Rutineret niveau K2	Sundhedsvæsnets opbygning Kap. 4, s. 53-59 og 62-66 Relationer Kap. 1, s. 16-22	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Gruppeopgave • QR-koder fra Aldersro <p>Mulighed for samarbejde med dansk - fagsprog.</p>	E1 E3
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K4 Rutineret niveau K5 Rutineret niveau K6	At være fagperson Kap. 5, s. 69-70, 74-75 og 77 Fagsprog Kap. 6, s. 81-90 Omsorg Kap. 8, s. 103-112	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • QR-koder fra Aldersro 	E1 E4

Kirsten Smit – varighed 8 dage

Beskrivelse

Indhold:

- Livshistorie
- Luftveje og kredsløb
- Livstilssygdom (KOL og KRAM)
- Arteriosklerose
- Maslow
- Kommunikation
- Samarbejde
- Afsluttende case – Kirsten

Undervisningen tager udgangspunkt i Kirsten Smit der har KOL og arteriosklerose. Eleven vil opnå grundlæggende viden om kroppens opbygning og funktion, samt få kendskab til de almindeligt forekommende aldersforandringer og livstilssygdommene KOL og arteriosklerose. De vil få viden om kommunikation, hvilke forskellige former for kommunikation der findes, og arbejde med at anvende kommunikationen, så de med udgangspunkt i borgerens ønske og behov kan handle på en etisk og respektfuld måde. De vil også få viden om hvad samarbejde er og vil med udgangspunkt i borgerens livshistorie og ressourcer, samt kendskab til en metodisk tilgang (sygeplejeprocessen) arbejde med, hvordan de kan støtte borgere med funktionsnedsættelse bedst muligt og på den måde styrke samarbejdet. Eleven får viden om og kan anvende sygeplejeprocessen som metodiske tilgang i arbejdet med at bearbejde case.

Mål

Kompetencemål:

Begynderniveau K1

Begynderniveau K2

Rutineret niveau K1

Rutineret niveau K2

Rutineret niveau K4

Rutineret niveau K5

Rutineret niveau K6

Læringsmål:

- Eleven kan bruge fagsprog til at beskrive hjerte- og kredsløb, samt lungernes opbygning og funktion.
- Eleven kender til aldersforandringer og livstilssygdomme, som knytter sig til hjerte- og kredsløb og lungerne.

- Eleven kender de hyppigste risikofaktorer og symptomer på arteriosklerose og KOL.
- Eleven kan forklare menneskets grundlæggende behov, og på baggrund af din viden om grundlæggende behov, livshistorie og levevilkår anvende dette i et respektfuldt møde med borgeren.
- Eleven kender til anerkendende kommunikation, og kan anvende de mest almindelige former for kommunikation, herunder aktiv lytning, gensvarsmodeller og spørgeteknikker.
- Eleven kan forklare, hvordan en konflikt kan nedtrappes ved hjælp af anerkendende kommunikation.
- Eleven kan forklare og anvende Maslows behovspyramide som teoretisk metode.
- Eleven kan forklare om forskellige former for relationer og din rolle deri, og kan indgå aktivt i løbende udvikling af teamsamarbejde.
- Eleven kan forklare forskellige former for samarbejde inden for social- og sundhedsområdet.
- Eleven kender til/ kan redegøre for sygeplejeprocessen som metode, og ved hjælp af sygeplejeprocessen identificere og bearbejde relevante problemstillinger i en case.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K6	Livshistorie Kap. 1, s. 22-26	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Arbejde med egen livshistorie • Der skal arbejdes med livshistorie i første VFU og eleven skal forberedes til denne opgave. • Film (fx "Århundredes barndom 1940-1950") • Interview af "et ældre menneske". 	E1 E4
Begynderniveau K2 Rutineret niveau K1	Luftveje og kredsløb Kap. 16 s. 277-280 s. 288-296	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Små videoer med visuel fremstilling af luftveje og kredsløb 	E1
Begynderniveau K1 K2 Rutineret niveau K5	Livsstilssygdom – KOL og KRAM Kap. 13, s. 223-225 Kap. 18. s. 335-338	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Hvad er en livsstilssygdom? • Øvelser hvor eleven får en fornemmelse af, hvordan det føles at have KOL (trække vejret gennem sugerør under bevægelse). 	E1

Begynderniveau K2 Rutineret niveau K1	Arteriosklerose Kap. 18, s. 339-342	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • QR-koder i Aldersro, der forklarer arteriosklerose 	E1
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K6	Omsorg Maslow Kap. 8, s. 107-109	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelse fx identificere behov hos Kirsten 	E1 E5
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K2 K4 K5 K6	Kommunikation Kap. 2, s. 28-44 inkl. konflikt- nedtrappende kommunikation.	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelser (fx hvordan taler man med Kirsten) • Evt. videoklip med kommunikation • Mulighed for samarbejde med danskfaget. 	E1 E4 E5
Begynderniveau K1 K2 Rutineret niveau K2 K6	Samarbejde Kap. 3, s. 44-51	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelser 	E1 E3
Rutineret K1 K5	Sygeplejeprocessen Kap. 12, s. 202-220	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Casearbejde, evt. med fremlæggelser eller aflevering • Arbejde med scenarie. 	E 3

Finn Backmann – varighed 9 dage

Beskrivelse

Indhold:

- Nervesystemet og apopleksi
- Rehabilitering, aktiviteter og ADL
- Forflytning/ ergonomi
- Velfærdsteknologi/ hjælpemidler
- Arbejds miljø
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Afsluttende case – Finn

Undervisningen tager udgangspunkt i Finn Backmann, der er ramt af apopleksi.

Eleven skal tilegne sig viden om nervesystemet og enkelte lidelser relateret hertil bl.a. apopleksi.

Derudover skal eleven tilegne sig viden om ergonomi og hjælpemidler, ligesom eleven skal inddrage velfærdsteknologiske løsninger i forhold til at afhjælpe de problemstillinger der er omkring Finn. Eleven skal arbejde med aktiviteter, ADL og rehabilitering og med baggrund i casen lære vigtigheden heraf. Eleven skal udarbejde en aktivitetsanalyse. I casen møder eleven arbejdsmiljømæssige udfordringer og skal kunne differentiere mellem de forskellige arbejdsmiljømæssige områder og komme med mulige handlinger for at løse de identificerede konflikter. Eleven skal tilegne sig en forståelse af begrebet sundhedsfremme og forebyggelse igennem gruppearbejde hvor der, med udgangspunkt i casen og pensum, udarbejdes forslag til begge ovenstående begreber. Eleven får viden om, og kan anvende sygeplejeprocessen som metodiske tilgang til arbejdet med at lave case.

Mål

Kompetencemål:

Begynderniveau K1

Begynderniveau K2

Begynderniveau K3

Begynderniveau K4

Begynderniveau K6

Begynderniveau K8

Rutineret niveau K1

Rutineret niveau K2

Rutineret niveau K4

Rutineret niveau K5

Rutineret niveau K6

Læringsmål:

- Eleven kan bruge fagsprog til at beskrive nervesystemet.
- Eleven kender til aldersforandringer og livsstilssygdomme, som knytter sig til nervesystemet.
- Eleven kender de hyppigste risikofaktorer og symptomer på apopleksi.
- Eleven kan forklare den rehabiliterende tilgang og redegøre for begrebet ADL (P-ADL og I-ADL)
- Eleven kan udarbejde en aktivitetsanalyse af en udvalgt aktivitet.
- Eleven kender til de ergonomiske principper, og eleven kan anvende sin viden til at fuldføre en forflytning.
- Eleven skal have kendskab til velfærdsteknologi/ hjælpemidler, og du skal kunne udvælge relevante hjælpemidler med hensyntagen til funktionsnedsættelser.
- Eleven skal have kendskab til forskellige områder indenfor arbejdsmiljø.
- Eleven skal kunne identificere en given arbejdsmiljømæssig problemstilling, og komme med et fagligt funderet bud på en løsning.
- Eleven skal kunne redegøre for forskellen mellem begreberne sundhedsfremme og forebyggelse, samt kunne identificere aktiviteter knyttet op på begge begreber og anvende disse.
- Eleven kender til/ kan redegøre for sygeplejeprocessen som metode, og ved hjælp af sygeplejeprocessen identificere og bearbejde relevante problemstillinger i en case.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Rutineret niveau K1 K6	Nervesystemet og apopleksi Kap. 16, s. 304-305	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • QR-koder Aldersro • Film 	E1 E4
Begynderniveau K1 K2 K3 Rutineret niveau K2 K6	Rehabilitering, aktiviteter og ADL Kap. 9 Kap. 13, s. 229 Kap. 14, s. 241-244 Kap. 17, s.314-315	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Aktivitetsanalyse <p>Evt. samarbejde med: Motion (afprøve den valgte aktivitet) Dansk (fx udarbejdelse af en folder) Der er ingen aktivitetsanalyse i den nye bog. Det var der heller ikke i den gamle.</p>	E1 E4 E5
Begynderniveau K1 K3 Rutineret niveau K2	Forflytning/ ergonomi Kap. 21 Kap. 22	2 dage	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Demostue <p>Mulighed for samarbejde med: Naturfag</p>	E1 E4 E5

Begynderniveau K3 K8 Rutineret niveau K2 K6	Velfærdsteknologi/ hjælpemidler Kap. 23	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Besøg på DOKK X eller • Evt. invitere "velfærdsteknologi - kollega" ind 	E1 E5
Begynderniveau K3 K4 Rutineret niveau K4	Arbejds miljø Kap. 19	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelse ud fra case <p><u>Mulighed for samarbejde med:</u> Naturfag Dansk</p>	E1 E5
Begynderniveau K2 Rutineret niveau K5 K6	Sundhedsfremme og forebyggelse Kap. 14	2 dage	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelse: Find sundhedsfremmende og forbyggende tiltag ift. Finn. 	E1 E4 E5
Begynderniveau K2 Rutineret niveau K5	Sygeplejeprocessen Kap. 12, s.202-220	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Arbejde med scenarie. – evt. med fremlæggelse eller aflevering 	E3

Beboer 3 – Demens

Tove Vang – varighed 6 dage

Beskrivelse

Indhold:

- Demens
- Fordøjelsessystemet
- Sanser
- Pligter
- Kommunikation med pårørende
- Personlig pleje
- Afsluttende case – Tove

Undervisningen tager udgangspunkt i Tove Vang, der er ramt af demens.

Eleven vil opnå grundlæggende viden om sanserne og deres funktion, samt få kendskab til normale aldersforandringer og demens. Eleven skal have en grundlæggende viden om kommunikation med pårørende, ligesom eleven skal kunne anvende denne viden i praksis ved fx at kunne kommunikere på en etisk og respektfuld måde.

Eleven får viden om pligter i et ansættelsesforhold og kan redegøre for disse. Eleven skal arbejde simulationsbaseret med personlig pleje, samt kende og beskrive relevante arbejdsgange. Eleven får viden om og kan anvende sygeplejeprocessen som metodiske tilgang til arbejdet med at lave case.

Mål

Kompetencemål:

Begynderniveau K1
Begynderniveau K3
Begynderniveau K4
Begynderniveau K5

Rutineret niveau K1
Rutineret niveau K2
Rutineret niveau K3
Rutineret niveau K4
Rutineret niveau K5
Rutineret niveau K6

Læringsmål:

- Eleven har kendskab til demensforløb og symptomer, og kan beskrive symptomer på demenssygdom.
- Eleven kan beskrive forskellen på normal aldring og demens, og forklare hvordan livsstil kan have indflydelse på udviklingen af demens.
- Eleven har forståelse for sanserne og de almindelige aldersforandringer ift. sanserne.
- Eleven har kendskab til tavshedspligt, omsorgspligt og dokumentationspligt.
- Eleven har forståelse for fordøjelsessystemets opbygning og funktion.
- Eleven har kendskab til aldersforandringer knyttet til fordøjelsessystemet
- Eleven skal kunne udføre personlig pleje ud fra gældende regler og love.

- Eleven skal kende til/ redegøre for sygeplejeprocessen som metode, og ved hjælp af sygeplejeprocessen identificere og bearbejde relevante problemstillinger i en case. Eleven kan anvende kommunikation professionelt i samarbejde med borgere og pårørende.
- Eleven skal kunne identificere en given arbejdsmiljømæssig problemstilling, og komme med et fagligt funderet bud på en løsning.
- Eleven skal kunne redegøre for, hvordan man søger relevant information, og hvordan man databehandler, dokumenterer og præsenterer relevant sundhedsdata.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K1	Demens Kap. 18, s. 345-353	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • QR-koder Aldersro • Evt. podcast med Hjernemadsen. 	E1 E4
Rutineret niveau K1	Sanserne Kap. 16, s. 306-310	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelser. Fx bind for øjnene, stå på et ben, følekasse. <p>Differentiering: Podcast om sanser. Video om sanser</p> <p>Mulighed for samarbejde med: Motion</p>	E1 E3 E4
Begynderniveau K4 Rutineret niveau K5 K6	Pligter Kap. 5, s. 70-79 Kap. 7	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser 	E1
Rutineret niveau K4	Kommunikation med pårørende Kap. 2	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Øvelser. Fx rollespil hvor eleven både kan agere social- og sundhedsassistent og en pårørende. <p>Mulighed for samarbejde med: Dansk</p>	E1 E4
Begynderniveau K1 K3 K5 Rutineret niveau K2 K3	Personlig pleje Kap. 10 Kap. 15, s. 256-262 Kap. 20	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Simulation <p>Mulighed for samarbejde med: Dansk</p>	E1 E4
Begynderniveau Rutineret niveau	Sygeplejeprocessen Kap. 12, s. 202-220	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Arbejde med scenarier evt. med fremlæggelse eller aflevering. 	E3

Beboer 4 – Type 2 diabetes

Nadire Berk – Varighed 6 dage

Beskrivelse
<p>Indhold:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Type 2 diabetes og kredsløb
• Kultur, vaner og normer
• Urinvejene, kønsorganer, kirtler/ hormoner
• Kost og motion
• Fordøjelsessystemet
• Afsluttende case – Nadire <p>Undervisningen tager udgangspunkt i Nadire Berk, der har type 2 diabetes. Eleven vil opnå grundlæggende kendskab til livsstilssygdommen "type 2 diabetes". Eleven vil få kendskab til de basale funktioner i relation til urinveje, kønsorganer, kirtler og hormoner, samt de almindeligt forekommende aldersforandringer.</p> <p>Eleven kan anvende fagsprog til at forklare kroppens basale opbygning og funktion.</p> <p>Eleven vil arbejde med kostens og motionens betydning for sundhed – med fokus på type 2 diabetes. Der vil ligeledes blive arbejdet med kultur, vaner og traditioner – både i relation til arbejdet med en borger af anden etnisk herkomst, men også til forskellige etniskdanskere imellem.</p> <p>Eleven får viden om, og kan anvende sygeplejeprocessen som metodisk tilgang i arbejdet med en case.</p>

Mål
<p>Kompetencemål:</p> <p>Begynderniveau K1 Begynderniveau K2 Begynderniveau K4 Begynderniveau K5 Begynderniveau K6</p> <p>Rutineret niveau K1 Rutineret niveau K2 Rutineret niveau K3 Rutineret niveau K4 Rutineret niveau K5 Rutineret niveau K6</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Eleven kender til årsager, symptomer og behandlingsformer ved type 2 diabetes.
• Eleven kan beskrive egenomsorgens betydning for borgere.
• Eleven har kendskab til nyrer- og urinvejenes basale opbygning og afvigelser fra det normale.
• Eleven har forståelse for hvordan menneskers forskellige kulturer har betydning for livsstilen.
• Eleven har forståelse for kostens betydning for diabetes type 2.
• Eleven har forståelse for motionens betydning for diabetes 2.
• Eleven kan anvende sundhedsfaglig dokumentation i arbejdet med borgere med diabetes type 2.
• Eleven har kendskab til og kan anvende hygiejniske principper i praktisk og personlig hjælp til borgere.
• Eleven kan anvende fagsprog til at kunne beskrive kredsløbets opbygning og funktion.

- Eleven har kendskab til aldersforandringer ift. kredsløbet.
- Eleven har forståelse for nyrer- og urinvejenes opbygning og funktion.
- Eleven har kendskab til hyppigt forekommende aldersforandringer i forhold til nyrer- og urinveje.
- Eleven skal kunne anvende sin viden om, hvordan man møder en borger og dennes pårørende på en etisk og respektfuld måde.
- Eleven skal kunne redegøre for kostens sammensætning og kunne udregne energibehov. Eleven skal have kendskab til vitaminer og næringsstoffer.
- Eleven skal kunne redegøre for kostens sammensætning, og betydning for fysisk og psykisk velvære.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K1	Type 2 diabetes Kap. 18, s. 327-335	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Små animationsklip • Tegne kredsløbet 	E1 E4
Begynderniveau K1 K2 K4 Rutineret niveau K2 K4 K6	Kultur, vaner og normer Kap. 1 (relationer)	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Opgave om kultur, normer og vaner i arbejdet som social- og sundhedsassistent. 	E1 E4
Begynderniveau K5 Rutineret niveau K1 K3	Fordøjelsessystemet, urinveje, kønsorganer, kirtler/hormoner Kap. 16, s. 296-298	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser 	E1 E4
Begynderniveau K1 K2 K5 K6 Rutineret niveau K1	Kost og motion Kap. 15 (kost, måltider og kostberegning) Kap. 17, s. 319-324 (ældre og fysisk aktivitet)	2 dage	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser <p>Mulighed for samarbejde med: Naturfag (kostens sammensætning) Motion (motionsprogram til Nadire)</p>	E1 E4 E5
Rutineret niveau K5	Sygeplejeprocessen Kap. 12, s. 202-220	1 dag	Arbejde med scenarie.	E3

Beboer 5 – Osteoporose

Birte Blume – varighed 6 dage

Beskrivelse
<p>Indhold</p> <ul style="list-style-type: none">
• Knogler, led, muskler og osteoporose.
• Lovgivning – servicelov og sundhedslov
• Hjælpemidler
• Praktisk hjælp
• Sygeplejeprocessen <p>Eleven skal tilegne sig viden om knogler, led og muskler – samt enkelte lidelser relateret hertil bl.a. osteoporose. Eleven skal arbejde med lovgivning og det forventes, at eleven kan de overordnede forskelle mellem service – og sundhedsloven. I den forbindelse bliver eleven undervist i praktisk hjælp, og vil have mulighed for at afprøve det tillærte i simulationsundervisningen. Med udgangspunkt i Birte skal eleven kunne identificere og udvælge relevante hjælpemidler til at afhjælpe mulige udfordringer i ADL.</p> <p>Eleven får viden om og kan anvende sygeplejeprocessen som metodisk tilgang i arbejdet med at lave case.</p>

Mål
<p>Kompetencemål: Begynderniveau K1 Begynderniveau K3 Begynderniveau K4</p> <p>Rutineret niveau K1 Rutineret niveau K2 Rutineret niveau K5</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Eleven skal kunne udføre praktisk hjælp med udgangspunkt i kendskab til ergonomiske og hygiejniske principper.
• Eleven skal kunne udføre praktisk hjælp ud fra gældende regler og love.
• Eleven kan bruge fagsprog til at beskrive knogler, led og muskler.
• Eleven kender de hyppigste risikofaktorer og symptomer på osteoporose.
• Eleven skal have kendskab til hjælpemidler, og eleven skal kunne udvælge relevante hjælpemidler med hensyntagen til funktionsnedsættelser.
• Eleven skal kunne kende forskel på service- og sundhedsloven, og kunne forklare overordnede forskelle på de to lovgivninger.
• Eleven skal kende til/ redegøre for sygeplejeprocessen som metode, og ved hjælp af sygeplejeprocessen identificere og bearbejde relevante problemstillinger i en case.
• Eleven skal kende til stoffers opbygning, og kunne redegøre for kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.

Mål	Obligatorisk indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 Rutineret niveau K1 K5	Knogler, led, muskler og osteoporose Kap. 16, s. 280-287 Kap. 18, s. 342-345	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Skelet med i klassen • Oplæg fra underviser • Video i ITS • QR-koder og links i Aldersro Mulighed for samarbejde med: Motion	E1 E3
Begynderniveau K1 K3 Rutineret niveau K2	Af- og påklædning Kap. 10, s. 139-140 Hjælpemidler Kap. 22, s. 407-411	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Demostue • Oplæg fra underviser • Øvelse: Fx laves sammen med praktisk hjælp og lovgivning. 	E1 E4
Begynderniveau K1 K4	Lovgivning – servicelov og sundhedslov Kap. 4, s. 59-66	1 dag	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser 	E1
Begynderniveau K1 K3 K5 K7 Rutineret niveau K2 K3	Praktisk hjælp Kap. 11	2 dage	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg fra underviser • Simulation Mulighed for samarbejde med samarbejde med: Dansk (folder)	E1 E4
Rutineret niveau K5	Sygeplejeprocessen Kap. 12, s. 202-220	1 dag	Udarbejdelse af case om Birte. Eleven kan enten selvstændigt eller i grupper lave besvarelsen og fremlægge på klassen.	E3

Tværfagligt projekt – smitteudbrud (i samarbejde med dansk og naturfag)

2 dage

Beskrivelse
<p>Indhold</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hygiejne • Smittekæder • Kommunikation <p>Eleven præsenteres for et pludseligt udbrud af en smitsom virus, og skal herigennem tilegne sig viden om hygiejne. Eleven skal kunne redegøre for de hygiejniske principper og kunne anvende dem i praksis. Eleven skal også kunne forklare smittekæder, og hvordan disse afbrydes korrekt. Slutteligt skal eleven anvende sin viden om kommunikation, og kunne handle på en etisk og respektfuld måde, når der skal formidles til de pårørende omkring situationen.</p>

Mål
<p>Kompetencemål:</p> <p>Begynderniveau K1</p> <p>Rutineret niveau K3</p> <p>Rutineret niveau K5</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har kendskab til og kan anvende hygiejniske principper i praktisk og personlig hjælp til borgere. • Eleven skal kunne anvende sin viden om, hvordan man møder en borger eller dennes pårørende på en etisk og respektfuld måde.

Mål	Indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 K5 Rutineret niveau K3	Hygiejne Kap. 20	1 dag	Tværfagligt projekt med dansk og naturfag, hvor eleven skal forholde sig til et udbrud af en smitsom sygdom. Eleven kunne arbejde med at lave: *en video *en folder *en opgave eller lign., der stiller eleven godt i forhold til at nå målene på tværs af fagene.	E1 E4 E5
Rutineret niveau K5	Kommunikation Kap. 2	1 dag	Som ovenstående	E1 E4 E5

Innovationsprojekt – FN´s verdensmål

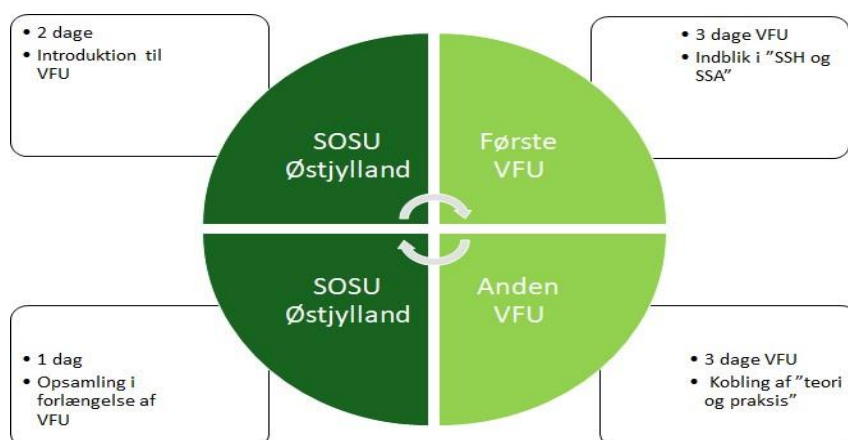
4 dage

Mål	Indhold	Omfang	Mulige aktiviteter	Evaluering
Begynderniveau K1 K4 Rutineret niveau K6	FN´s verdensmål	4 dage	<p>Eleven skal i grupper udarbejde et produkt, der viser, at de har arbejdet med FN´s verdensmål 12. Dette efter et oplæg på klassen inkl. mulig idégenerering og gruppedannelse.</p> <p>Eleven skal være opsøgende på nettet og undersøge mulige projekter/aktiviteter, der kan skabes på baggrund af den viden, de har fra både oplæg på klassen og indsamlet viden på nettet. Omdrejningspunktet er Aldersro og mulige innovative tiltag, jf. FN´s verdensmål 12.</p> <p>Dansk og naturfag kan enten sammen eller enkeltvis kobles på projektet i fald dette giver mening, både fagligt og i forhold til skema.</p>	E1 E4 E5

Prøven i det uddannelsesspecifikke fag

Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Evt. 6
Underviser på holdet	Underviser på holdet	Underviser på holdet	Uden underviser	Prøve	Prøve
Case vælges (Kendte cases)	Arbejde med case 11.30: Scenarie knyttet til kendte cases trækkes (ukendt)				

Virksomhedsforlagt undervisning (VFU)

Indhold til introduktion til VFU kan være:

1. Forventninger og krav: at være ansat og tage ansvar. Hvad betyder det?
2. Motivation og kropssprog.
3. Small talk og kommunikationsøvelser.
4. Hvordan præsenterer jeg mig?
5. Tavshedspligt.
6. Håndhygiejne. Covid19 adfærd.
7. Borgerperspektiv- hvordan stiller jeg spørgsmål?
8. Ved ansættelsessamtaler spørges der til om du har været i VFU.
9. DU-IT som refleksions redskab

Første VFU

Formål

- At Eleven præsenteres for faget i praksis.
- At Eleven får oplevelser fra praksis.

- At Eleven får blik og forståelse for krav og forventninger til dem som ansatte på en arbejdsplads

Indhold:

- Fokus på forskellen mellem SSA og SSA/ italesætte kompetencer
- Følge med SSA- eller SSA-elev og interviewe eleven
- Tale med borger om livshistorie (danne relation, kommunikation)
- Fokus på krav på arbejdsmarkedet – sygefravær- tage ansvar
- Fokus på kultur og relationer (takt og tone) omkring borgerne og kollegerne.
- Fokus på tavshedspligt.
- Fokus på forskel på privat og professionel.
- Deltage i før og efter gruppevejledning sammen med andre elever.
- Praktiske opgaver fx afprøve velfærdsteknologier, håndhygiejne mm.
- Styrke skole og praktik samarbejde ved at lægge indtryk fra VFU op på DU-IT

Anden VFU

Formål

- At Eleven præsenteres for faget i praksis
- At Eleven kan se sammenhæng mellem skole og praksis.
- At Eleven får blik og forståelse for krav og forventninger til dem som ansatte på en arbejdsplads

Indhold:

- Evt. følge med uddannet kolleger.
- Fokus på stillingsbeskrivelser og fagprofiler.
- Interview med kolleger eller elev.
- Øve faglig refleksion ift. eksempelvis håndhygiejne, tavshedspligt eller samarbejde med kolleger og borger i praksis.
- Deltage i gruppevejledninger med andre elever.
- Opsamling fra VFU med praktikvejleder og evt. andre elever.
- Styrke skole og praktik samarbejde ved at lægge indtryk fra VFU op på DU-IT

Opsamling efter begge VFU-perioder

Eksempler på indhold:

- Forskellen på roller for SSA og SSA
- Er du afklaret i forhold til valg af uddannelse?
- på samtale om livshistorie med borger.
- Krav og forventninger på arbejdsmarkedet. Hvad er det?
- DU-It hvad har du lagt op ad indtryk fra VFU?
- Reflektere over mødet med praksis.
- Refleksion over sammenhæng mellem skole og praktik (transfer).

Motion/ bevægelse

Formål

Formålet for motion/ bevægelse er, at eleven er fysisk aktiv og afprøver forskellige former for sundhedsfremmende aktiviteter. Motionsundervisningens formål hviler på to ben: Det personlige og det erhvervsrettede.

Eleven afprøver hvilken betydning en god fysisk form har for fysisk og psykisk velbefindende. Eleven opnår indsigt i egen og andres sundhed, for at få mulighed for at videreudvikle interesse for og tage initiativ til sundhedsfremmende aktiviteter. Eleven deltager i fysiske aktiviteter og fysisk træning for at forbedre forudsætningen for egen læring og de fysiske krav, det fremtidige erhverv stiller.

Aktiviteterne i motionsundervisningen kan tage udgangspunkt i, at eleven skal kunne:

- Anvende grundlæggende principper for træning, for at opnå øget kropsbevidsthed og fremme fysisk form.
- Deltage i bevægelsesaktiviteter indenfor boldspil, musik og bevægelse, klassiske og nye idrætter.
- Medvirke til at forebygge skader ved træning eller på arbejdspladsen ved brug af ergonomiske principper.
- Forstå træningsformer og træningsprincipper
- Lave aktiviteter med fokus på kropsbevidsthed
- Lave fysiologiske tests eksempelvis i forhold til beregning af energiomsætning (tværfagligt med Naturfag)
- Udarbejde et opvarmnings- og træningsprogram
- Kende til aktiviteter, der styrker arbejdsmiljøet og evt arbejdsglæden
- Kende til aktiviteter med fokus på roller og samarbejde

Indhold

- Eleven bliver præsenteret for forskellige klassiske og nye idrætter, der foregår indendørs og udendørs og er aktiv deltagende i disse.
- Eleven bliver præsenteret for aktiviteter der fordrer samarbejde og rollefordeling.
- Eleven udarbejder en sundhedsprofil, samt forholder sig aktivt til denne.
- Eleven deltager i sundhedsfremmende aktiviteter og fysisk træning.
- Eleven kan forklare sundhedsfremmende aktiviteter.
- Eleven kan planlægge, udarbejde og igangsætte relevante fysiske aktiviteter.
- Eleven skal kunne forstå betydningen af motivation i praksis.

Metodik:

Undervisningen veksler mellem lærerstyrede og elevstyrede aktiviteter og vi efterstræber opgaveløsning i

grupper. Der arbejdes ud fra Motions eget formål, skolens FPDG og vi efterstræber et tæt samarbejde med det enkelte holds undervisere, så den teoretiske viden fra områdefagene omsættes i praksis i Motions- undervisningen.

Mulige samarbejdsflader med USP:

Beboer 2: Rehabilitering, aktivitetsanalyse og aktivitetsbeskrivelse.

Beboer 3: Sansestimulering og idrætsaktiviteter der skærper sanserne, læringsstile

Beboer 4: Kultur, vaner og normer, projekt med Naturfag og USP om "Kost og Motion"

Mulige samarbejdsflader med Naturfag:

Udarbejdelse og forståelse af elevens sundhedsprofil

Anatomi

Fysiologi

Træningsformer

Ergonomi - vægtstangsprincippet

Respirationsprocessen

Energi og energiomsætning

Grundfagene på grundforløb 2

Dansk

Formål

Danskfaget i erhvervsuddannelserne bidrager gennem tværfagligt samspil med erhvervsuddannelsens øvrige fag til at styrke og udvikle danskfaglige og personlige kompetencer. Fagets omdrejningspunkt er de kulturelle og kommunikative kompetencer: At tale, at samtale, at præsentere, at lytte, at læse, at skrive og at se. Fagets identitet hviler på to ben: Det almene og det erhvervsfaglige.

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Det bestræbes i planlægningen af undervisningen, at der samarbejdes med USP-faget om mikro- eller makro tværfaglige forløb.

Niveauer og vejledende varighed:

Niveau E: 2 uger eller 65 lektioner fordelt over 20 uger

Niveau D: 2 uger eller 65 lektioner fordelt over 20 uger

Kompetencemålene danner grundlag for undervisningens tilrettelæggelse og for evalueringen af eleven.

Faget mål: Niveau E

Kommunikation (K)

1. Eleven kan kommunikere reflekteret i almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation
2. Eleven kan kommunikere hensigtsmæssig i samarbejde og samvær med andre
3. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt til kommunikation, informationssøgning og formidling
4. Eleven kan skelne mellem og reflektere over virksomheders interne og eksterne kommunikation
5. Eleven kan demonstrere viden og bevidsthed om sproglige normer i diverse kontekster, herunder det konkrete erhverv og elevens konkrete uddannelsesvalg

Læsning (L)

1. Eleven kan læse og forstå teksters betydning i almene og erhvervsfaglige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse og dagligdag
3. Eleven kan ud fra læseformål og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning med relevans for det konkrete erhverv, den konkrete uddannelse og dagligdagen

Fortolkning (T)

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster
2. Eleven kan iagttage og analysere diverse tekster med relevans for det konkrete erhverv, den konkrete uddannelse og dagligdagen

Fremstilling (F)

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille forholdsvis korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper med direkte relevans for det konkrete erhverv, den konkrete uddannelse og dagligdagen
3. Eleven kan gå i dialog om egne og andres skriftlige produkter fra erhverv og uddannelse, herunder

om skriveformål, målgruppe, genre og sprog

4. Eleven kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med direkte relevans for det konkrete erhverv og den konkrete uddannelse

Kernestof

Danskfagets kernestof er de væsentlige begreber, modeller og metoder, der indgår i kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Tekstvalg og tekstarbejde har et bredt fokus på erhvervsvalg og elevens dagligdag. Der arbejdes med det udvidede tekstbegreb og forskellige teksttyper er repræsenteret, heriblandt fiktion, faktion og nonfiktion, og mundtligt stof af relevans for den uddannelse eller det uddannelsesområde, eleven har valgt, hvor tekster fra nyere tid prioriteres. Således vil *arbejdet med og produktionen af elevens egne* tekster tage udgangspunkt i skolens FPDG, efter gældende grundfagsbekendtgørelse og i sammenhæng med uddannelsens kompetencemål.

Der arbejdes gennem forløbet med styrkelse af elevens læsefærdigheder og der anvendes IT i videst omfang som kompensation, til indsamling af viden, til præsentation samt produktion af skriftlige produkter. Der udarbejdes specifikke læringsmål til de enkelte lektioner ud fra Fagets mål og tilpasset den enkelte elev/elevgruppe, for at tilgodese behov for differentiering. Disse er angivet i lektionsplanen på læringsplatformen Itslearning.

Arbejdsformerne er kendetegnet ved enkelt-, par- og gruppearbejde med fremlæggelser fra både elever og underviser.

Mål	Mulig genre/ opgave	Muligt indhold	Evaluering
K1 K2 K5 L1 L3 T1 T2 F1 F2 F3 F4	Noveller <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1 (livshistorier (forskellige miljøer) Beboer 4 (kultur og normer)	Fiktion Genrekendskab Analysearbejde Parafrase NovelleBento Videredigtning m/ fokus på sproglig stil, miljø, fortælleforhold osv. Undersøgelsesorienteret tilgang til litteraturlæsning	Mundtlig præsentation Peer-feedback Feedback Mapop – opgaver og svar.

K2 K3 K5 L1 L2 L3 T1 T2	Dokumentarfilm <i>Muligt tværfagligt</i> <i>samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1 (kommunikation, interviewteknik)	Grænsen mellem fiktion og nonfiktion Genrekendskab Analysearbejde med fokus på: - Kommunikationsmodel	Multiple choice Screenshots-plakat Kahoot
	Beboer 2 (aktivitetsanalyse og beskrivelse, videregivelse af information, arbejdsmiljø)	- Kildetyper - Appelformer - Filmiske virkemidler: Kameravinkler, perspektiv, klipping, lyd, lys osv. Dokumentation og brug af fagbegreber Subjektivitet og objektivitet Lovtekster	Skriftlig aflevering Formulering af lov om ...?
K1 K2 K5 L1 L2 L3 T1 T2 F4	Artikler <i>Muligt tværfagligt</i> <i>samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 3 (kommunikation)	Nonfiktive teksttyper Omnibus og lokalaviser i Danmark Avisens undergenrer Analysearbejde med fokus på: - Layout - Kommunikationsmodel - Kildetyper - Blikfang og illustrationer - Appelformer - Sprog Subjektivitet og objektivitet	Mundtlig præsentation i ekspertgrupper Opgave og refleksionsspørgsmål på gulvkort Skriftlig opgave Peer-feedback

K1 K2 K3 L1 L3 T1 T2 F4	Billedet - Kunstbilledet - Pressefotoet <i>Muligt tværfagligt</i> <i>samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1: Kommunikation Beboer 3 (Verbal og non- verbal kommunikation)	Fiktion Genrekendskab Analysearbejde med fokus på: - Motiv - Komposition - Farveskala og kontrast- og komplementærfarver - Perspektiv - Rum og linjer Kommunikationsmodel Besøg på kunstmuseum Billeder i bybilledet (rundt i Århus)	Mundtlig præsentation i ekspertgrupper Mapop i byen Besvarelse af opgave på kunstmuseum.
-------------------------------------	--	---	--

K1 K2 L1 L3 T1 T2 F1 F2 F3 F4	Lyrik Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:	Fiktion Analysearbejde med fokus på: - Komposition - Rim - Undergenrer - Real- og billedsprog - Sanser - Sprog: Symboler og metaforer Egen digtning	Poetry slam med eget lyrik Refleksions-spørgsmål
K1 K2 K3 K4 K5	Podcast <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i>	Nonfiktion Format og typer Kommunikationsmodel	Mundtlig præsentation af selvvalgte podcast og refleksion over
	Beboer 1, 2, 3 og 4 (Kendskab til medie, lytte strategier)	Virkemidler	sammenhæng mellem format, type og indhold.

Fagets mål: Niveau D

Kommunikation

1. Eleven kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation
2. Eleven kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation
3. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling
4. Eleven kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation
5. Eleven kan forklare sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse og samfund

Læsning

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsfaglige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger

Fortolkning

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller
3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen
4. Eleven kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag

på grundlag af analyse

Fremstilling

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
4. Eleven kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse

Kernestof

Danskfagets kernestof er de væsentlige begreber, modeller og metoder, der indgår i kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Tekstvalg og tekstarbejde har et bredt fokus på erhvervsvalg og elevens dagligdag. Der arbejdes med det udvidede tekstbegreb og forskellige teksttyper er repræsenteret, heriblandt fiktion, faktion og nonfiktion, og mundtligt stof af relevans for den uddannelse eller det uddannelsesområde, eleven har valgt, hvor tekster fra nyere tid prioriteres. Således vil *arbejdet med og produktionen af elevens egne* tekster tage udgangspunkt i skolens FPDG, efter gældende grundfagsbekendtgørelse og i sammenhæng med uddannelsens kompetencemål.

Der arbejdes gennem forløbet med styrkelse af elevens læsefærdigheder og der anvendes IT i videst omfang som kompensation, til indsamling af viden, til præsentation samt produktion af skriftlige produkter.

Der udarbejdes specifikke læringsmål til de enkelte lektioner ud fra Fagets mål og tilpasset den enkelte elev/elevgruppe, for at tilgodese behov for differentiering. Disse er angivet i lektionsplanen på læringsplatformen Itslearning.

Arbejdsformerne er kendetegnet ved enkelt-, par- og gruppearbejde med fremlæggelser fra både elever og underviser. Disse mundtlige fremlæggelser og denne deltagelse er en del af bedømmelsesgrundlaget.

Der udarbejdes minimum to Portfolioopgaver i arbejdsportfolioen, som udgør præsentationsportfolioen. Dette kunne f.eks. være en Livshistorie på baggrund af et interview med en ældre borger fra VFU-besøget eller en Folder produceret i et tværfagligt samarbejde med det uddannelsesspecifikke fag (USP), hvor der informeres om et emne af erhvervsfaglig karakter. Portfolioopgaver bedømmes ud fra 7-trinsskalaen og de er en del af bedømmelsesgrundlaget.

Evaluering

Evalueringen omfatter løbende formativ og summativ evaluering i form af en standpunktskarakter, som eleven får ved undervisningens afslutning og en karakter ved afsluttende prøve i faget.

Mål	Mulig genre/opgave	Muligt indhold	Evaluering
K1 T1 T4 F1 F2 F3 F4	Livshistorier Portrætartikel <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1 (Livshistorier, subjektiv/objektiv)	Livshistorien i praktikken Sammenfatning af fakta oplysninger Interviewteknik Skabelon til livshistorie Subjektivitet - objektivitet	Interview af beboer i VFU eller af holdkammerat Portfolioopgave: Portrætartikel Livshistorie
K1 K2 K5 L1 L3 T1 T2 F1 F2 F3 F4	Noveller Novellefilm <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 4 (kultur og normer)	Fiktion Genrekendskab Analyse- og fortolkningsarbejde Perspektivering og vurdering	Mundtlig præsentation Peer-feedback Feedback Portfolioopgave: Novelleskrivning Videredigtning af novelle
K1 K2 K5 L1 L2 L3 T1 T2 F4	Artikler <i>Muligt tværfagligt samarbejde</i>	Nonfiktive teksttyper Omnibus og lokalaviser i Danmark Avisens undergenrer Analyse- og fortolkningsarbejde Subjektivitet og objektivitet	Mundtlig præsentation i ekspertgrupper Gulvkort

	<i>med USP-faget:</i> Beboer 3 (kommunikation)		Portfolioopgave: Læserbrev som reaktion på artikel
K1 K2 K3 L1 L3 T1 T2 F4	Billedet - Kunstbilledet - Pressefotoet <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1: Kommunikation Beboer 3 (Verbal og non-verbal kommunikation)	Fiktion Genrekendskab Analyse- og fortolkningsarbejde Perspektivering og vurdering Kommunikationsmodel	Mundtlig præsentation i ekspertgrupper Mapop i byen Opgavebesvarelse på kunstmuseum
K1 K2 K3 K4 K5	Podcast <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 1, 2, 3 og 4 (Kendskab til medie, lytte strategier)	Nonfiktion Format og typer Kommunikationsmodel Virkemidler	Mundtlig præsentation af selvvalgte podcast og refleksion og sammenhæng mellem format, type og indhold.
K5 L1 L2 L3 T1 T2 T3 T4 F1, F2, F3, F4	Reklamer <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i>	Nonfiktion med fiktionens virkemidler Analyse- og fortolkning - Kommunikationsanalyse - Appelformer - Virkemidler - Billedanalyse	Egen produktion af reklame Mundtlig præsentation
K5 L1 L2 L3 T1 T2 T3 T4 F1, F2, F3, F4	Informationsmaterialer Folder <i>Muligt tværfagligt samarbejde med USP-faget:</i> Beboer 5 (Folder om forebyggelse af livsstilssygdomme, lovgivning, brugsanvisning))	Nonfiktion Analyse- og fortolkning - Kommunikationsanalyse - Appelformer - Virkemidler Billedanalyse	Portfolioopgave: I samarbejde med USP udarbejdes en folder.

Naturfag

Formål

Naturfag er et grundfag og består af elementer fra fagene fysik, kemi, biologi og matematik. I faget arbejdes der teoretisk og praktisk med problemstillinger inden for bl.a. sundhed og miljø. Faget benytter sig af naturvidenskabelige metoder, hvor viden og forståelse udvikles gennem på den ene side praktiske eksperimenter og på den anden side teorier og modeller. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevens forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

I naturfag arbejdes ud fra fagmål og fagligt indhold tilrettelægges ud fra naturvidenskabelige metoder i faget. Dele af kernestof og supplerende stof vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil med elevens erhvervsuddannelsesretning.

Der kan suppleres med stof fra vejledning til naturfag, fysik og kemi som udgangspunkt for undervisningen.

Naturfag følger ”Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne”

Link til bekendtgørelsen: [Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk/eli/lovtidl/2017/06/23/1141)

Link til grundfagsbekendtgørelsen i naturfag, fysik og kemi: [Vejledning - Naturfag fysik og kemi.pdf \(emu.dk\)](https://www.emu.dk/~/media/00000000-0000-0000-0000-000000000000/00000000-0000-0000-0000-000000000000.pdf)

Faglige mål og fagligt indhold

Undervisningens mål er at eleven:

Niveau F	Niveau E
<ol style="list-style-type: none"> 1. Har kendskab til naturfaglige begreber og enkle modeller, så eleven kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold, 2. kan foretage enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde, 3. under vejledning kan arbejde eksperimentelt med faget, 4. under vejledning kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier, 5. under vejledning kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer, og 6. under vejledning kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eleven forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold, 2. har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre for enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde, 3. Kan arbejde selvstændigt med simple eksperimenter, 4. kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier, 5. kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund, kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer, 7. kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.

Kernestof

Naturfag består af elementer fra matematik, fysik, kemi, og biologi.

Fagets indhold vægtes i forhold til elevens uddannelsesområde. Biologiske elementer er ikke obligatoriske og tilvælges efter relevans for elevens erhvervsuddannelse. Elevens selvstændige eksperimentelle arbejde skal have en fremtrædende plads i undervisningen.

Niveau F	Niveau E
1. Fysik-, kemi og matematikfaglige beregninger 2. Eksperimentelt arbejde 3. Energi og energiomsætning 4. Stoffers opbygning og egenskaber 5. Kemikalier og sikkerhed Biologisk indhold: 1. Cellebiologi 2. Fotosyntese og respiration	1. Fysik-, kemi og matematikfaglige beregninger 2. Eksperimentelt arbejde 3. Energi og energiomsætning 4. Stoffers opbygning og egenskaber 5. Kemikalier og sikkerhed Biologisk indhold: 1. Cellebiologi 2. Fotosyntese og respiration

Indhold i undervisningen:

I den daglige naturfagsundervisning arbejdes ud fra tre hovedtemaer;

- Energi og energiomsætning
- Anvendt kemi
- Mikrobiologi

Centralt indhold i faget opnås gennem arbejdet med de tre overordnede emner.

Mål	Antal lektioner	Emne Kernestof	Læringsmål	Muligt indhold	Evaluering
		Energi			
1, 5, 6	7	Stoffers opbygning og egenskaber	Forstå atommodeller og molekylmodeller Forstå hvordan atomer indgår i kemiske forbindelser. Forstå bruttoformler og stregformler for simple forbindelser. Læse og afstemme et kemisk reaktionsskema Finde frem til bindingstypen mellem to atomer ud fra tabel over elektronegativitet	Stoffers opbygning og egenskaber Tegne og bygge molekyle modeller Simulationsprogrammer i digitalt element Fremlæggelse Aflevering af opgave til portfolio	E1 E4

			Kunne forklare årsagen til vandets overfladespænding ud fra viden om elektronnegativitet og kemiske bindinger		
1, 3, 4	3 – 4	Energi og energiomsætning	Forklare cellens opbygning og de vigtigste organellers funktion, herunder mitokondrier, ribosomer, cellekerne.	Cellens opbygning Mikroskopi af celler	E1

		Cellebiologi			
1,3,4,5,6,7	3 – 4	Energi og energiomsætning	Forklare hvordan dyreceller omdanner glukose til kemisk energi i respirationsprocessen	Fotosyntese og respiration	E1 E4
		Cellebiologi			
		Eksperimentelt arbejde	Forstå hvordan planter udnytter solens energi til at danne glukose ud fra kuldioxid og vand.		E5
1,2,3,4,7	7	Energi og energiomsætning Eksperimentelt arbejde	Definere hvad energi er Kende til måleenheder for energi (kJ, kWh, kcal) Kende forskellige energiformer Vigtige principper for energi, herunder at den samlede energi er konstant, og energitab ved omsætning Kunne give eksempler på energikæder Kunne arbejde eksperimentelt med energi Beregne effekt i kWh	Energibegrebet, energikæder, energitab. Energiformer (kinetisk, potentiel energi, elektrisk) Effekt Selvstændigt arbejde med opgaver Oplæg Diverse eksperimenter og beregninger Beregne besparelse af energi på Aldersro	E1 E4 E5
		Energi og energiomsætning	Beregne en persons samlede energiindtag, energibehov og vurdere energibalancen. Lave BMI beregninger, herunder anvender cirkel / trekant til at finde størrelser i en ligning med en ubekendt	Udgangspunkt i elevens egen krop og aktivitetsniveau: Data fra elevernes egne aktiviteter udført i motion som grundlag for beregninger BMI Energibehov	

1,3,5,6, 7	7	Eksperimentelt arbejde	<p>Forklare kulstofkredsløbet</p> <p>Kende til kuldioxidens rolle i kulstofkredsløbet, herunder fotosyntese og respirationsproces</p> <p>Kende begrebet organisk stof</p> <p>Kende til eksempler på fossile brændstoffer</p> <p>Forklare kemisk opbygning af CO₂ og hvordan kulstof fra kuldioxid indbygges i glukose</p> <p>Kende til drivhusgasser, herunder kuldioxidens rolle i forbindelse med drivhuseffekt</p> <p>Forholde sig til klima datasæt ved aflæsning af grafer</p> <p>Kende til årsager til det øgede kuldioxidindhold i atmosfæren og forklare drivhuseffekt</p> <p>Kende til klimaforandringer</p> <p>Kende til sammenhængen mellem kost, CO₂ og klima og relevante verdensmål</p>	<p>CO2 kost og klima</p> <p>IBSE forløb med afsæt i besøg på Økologisk Institut</p>	<p>E1</p> <p>E4</p> <p>E5</p>
2,4,5,6	14	<p>Fysik, kemi og matematikfaglige beregninger</p> <p>Kemikalier og sikkerhed</p> <p>Eksperimentelt arbejde</p>	<p>Anvende fysiske begreber som tyngdekraft, skråplan, gnidningsmodstand og vægtstangsprincip i forbindelse med forflytning</p> <p>Kan definere begreberne moment, kraft og afstand</p> <p>Kan anvende fysiske begreber til at forstå ergonomien</p> <p>Kan forstå sammenhængen mellem moment, kraft og afstand</p> <p>Kan udregne et givent moment når man kender kraft og afstand</p> <p>Kan manipulere momentligningen således man kan beregne hvilken som helst af de tre faktorer</p> <p>Kan anvende vægtstangsprincippet i forflytninger</p>	<p>Fysikken bag ergonomien</p> <p>Vægtstangsprincippet</p> <p>Friktion</p> <p>Tyngdekraft</p> <p>Skråplan</p> <p>Eksperimententer</p> <p>Opgaver</p> <p>Tværfagligt projekt med USP</p>	<p>E1</p> <p>E3</p>

1,2,3,4	14	Energi og energiomsætning Matematikfaglige beregninger	Forklare den kemiske opbygning af de energigivende næringsstoffer Kunne designe og udføre forsøg med blodsuktermåling Påvise fedtstoffers upolære egenskaber ved forsøg Vide hvad protein, fedt og kulhydrater nedbrydes til under fordøjelsen. Forklare enzymprocesser, og betydningen af temperatur, pH og koncentration for et enzyms reaktionshastighed	Her arbejdes med eksperimentelt med mikroorganismer samt med beregninger og udarbejdelse af grafer Bygge molekyle modeller Eksperiment IBSE forløb med blodsukker måling	E1 E2 E4
			Redegøre for hvordan kroppen taber væske og kompenserer for væsketabet. Beregne en persons væskebalance. Regne med brøker, procent, decimal og beregne til – og fra procent Kende til simple ligninger, herunder kunne anvende cirkel/trekant til at finde størrelser i en ligning med en ubekendt.		
		Anvendt kemi			
3	7	Stoffers opbygning og egenskaber Kemikalier og sikkerhed Eksperimentelt arbejde	Forklar tensiders funktion Påvise fedtstoffers upolære egenskaber ved forsøg Forklare enzyms funktion i vaskemidler	Aktivstoffer i rengøringsmidler De 4 rengøringsmidler Vands egenskaber og tensider Polære og ikke polære Molekyler Emulgator Tensider og micelledannelse Øvelse: Vand og tensider IBSE-forløb	E1 E5

1,2,3,4	14	Stoffers opbygning og egenskaber	Definere syre og baser	Syre base kemi	E1
		Kemikalier og sikkerhed	Forklare pH-skalaen	Mærkning Sikkerhed	
		Kemifaglige beregninger	Forklare betydningen af pH i forbindelse med vask og rengøring	IBSE-forløb	E4
		Ekperimentelt arbejde	Kunne anvende begrebet hydrogenioner		
			Kende til fortyndingsprincippet og kunne udføre fortynding af syrer og baser		E5
			Kende til neutralisering		
			Beskrive et faremærke og genkende faremærker på varedeklarationer		
			Kender betydningen af de vigtigste faremærker og ved hvor de kan slås op på internettet		
			Forklare betydningen af relevante faremærker på kemikalier		
			Kan forklare betydningen af S – sætninger (P-sætninger) og give eksempler på kendetegn		
			Kan forklare R- sætninger (H-sætninger) og give eksempler på kendetegn		
			Forklare hvilke sikkerhedsmæssige problemer der kan være i forbindelse med tøjvask og rengøring.		

			Foreslå værnemidler og sikkerhedsforanstaltninger ved forsøg i laboratoriet		
2,6	7	Matematikfaglige beregninger	Omregne mellem liter, dl, cl og ml. Omregne en doseringsanvisning	Oplæg Omregner Doseringsberegninger Fagsprog og doseringskoncentrationer	E1
			Fremstille brugsopløsning		
			Kendskab til at egne med enheder		E5
			Oparbejde sprog omkring koncentration		

1,3,4,5,6	7	Stoffers opbygning og egenskaber Kemikalier og sikkerhed Eksperimentelt arbejde	Definere begrebet hårdhedsgrad Forklare hvorfor doseringen af vaske- og rengøringsmidler afhænger af vandets hårdhed Redegøre for vandets kredsløb Forklare forskellige typer vands forskellige hårdhedsgrad ud fra vandets kredsløb Forklare hvilke miljøproblemer der er relevante i forbindelse med tøjvask og rengøring Forklare iltsvind Forklare begrebet biologisk nedbrydelighed Forklare bioakkumulation	Vandets kredsløb Vands hårdhedsgrad Vask og miljø Miljø	E1 E2 E3
		Mikrobiologi			
1,2,3,4,5,6	21	Cellebiologi Matematikfaglige beregninger Eksperimentelt arbejde	Beskrive opbygning, forekomst og formering af de tre hovedgrupper af mikroorganismer, bakterier, svampe og virus og deres betydning som sygdomsfremkaldende mikroorganismer. At kende til bakteriers særlige tilpasninger, herunder resistens At kunne beskrive mikroorganismernes vækstbetingelser (og kunne anvende denne viden i forbindelse med hygiejne). Tegne en lineær graf, benævne akser og finde tilhørende funktion Kunne afbilde antal af bakterier som en funktion af tid på en graf Anvende digitale hjælpemidler til at tegne vækstfunktioner (lineær og eksponentiel vækst) Kunne læse data og grafiske fremstillinger af udvikling i epidemier	Udbrud af smitte på Aldersro Covid/MRSA el. lign Beregninger Eksperimenter Opgaver IBSE Der arbejdes med talmateriale fra plejehjemmet og generelle data fra fx smittestop app. Tværfagligt projekt med det uddannelsesspecifikke fag	E1 E2 E3 E4 E5
1,2,3,4,5,6	21	Bedømmelse Casearbejde til eksamen			E3

Læringselementer i naturfag:

I naturfag arbejdes der med eksperimentelt arbejde, teoretiske oplæg, opgaveløsning selvstændigt og i grupper, casearbejde, beregninger samt dokumentation i form af skriftlige og mundtlige/kreative fremlæggelser.

Elevens selvstændige eksperimentelle arbejde har en fremtrædende plads i undervisningen. Der vil foregå et fortløbende udviklingsarbejde med undersøgelsesbaseret undervisning (Inquiry Based Science Education, kaldet IBSE). Her arbejder eleverne med at stille autentiske spørgsmål med udgangspunkt i inspirerende små forsøg, film, ekskursioner eller lignende. Eleven skal herud fra designe egne forsøg, opstille hypoteser og udføre forsøgene. Når resultaterne forklares, inddrages teorien og der lægges op til opstilling af nye forsøg. Underviserens opgave er at facilitere processen og stille produktive spørgsmål samt til sidst at sikre opfyldelse af fagets mål og koble til erhvervsmæssige sammenhænge i "forlængefasen".

IBSE kan udføres med større eller mindre frihedsgrader og være af kort eller lang varighed. Da IBSE oftest er meget tidskrævende, kan der være indhold i forløbet som må fravælges. Dette udelukker dog ikke at fagmålene opfyldes.

Feedback og evaluering

Der gives feedback og evalueres løbende gennem forløbet. Målet er at snakke med eleven om muligheden for at opnå læringsmålene og være med i en dialog om processen, der leder mod netop dette. Feedback kan være i form af:

E1) Selvevaluering. Eleven skal efter hver undervisningsgang forholde sig til læringsmålene og selv tage stilling om de har opnået tilstrækkeligt viden. Dette kan gøres ved hjælp af refleksionsark, socrative, mundtlig tilkendegivelse eller som peer to peer i studiegrupper.

E2) Midtvejsevaluering. Eleven SKAL midt i forløbet evaluere uddannelsen ud fra et på forhånd udarbejdet skema (mentimter).

E3) Summativ evaluering: Efter hvert emne får eleven en summativ evaluering på det faglige niveau. Dette kunne foregå mundtlig eller ved en kort skriftlig feedback.

E4) Peer-feedback. Eleven kan enten 2 og 2 eller i små grupper: Det kan praktiseres i de forløb, eksperimenter og i de klasser hvor det vurderes at eleven med fordel kan drage nytte ved at vidensdele. Dette kan både være i de læringssituationer hvor eleven har arbejdet med den samme opgave, men også i de situationer med forskelligartede opgaver.

E5) Feedback i grupper/på holdet. Eleven kan modtage feedback samlet efter f.eks. eksperimenter eller fremlæggelse, hvor samarbejde og holdindsats er grundlaget for at opnå læringsmålene.

Helhedsorienteret og tværfagligt samarbejde med det uddannelsesspecifikke fag, dansk og motion:

Der er muligheder for gennem hele forløbet at arbejde tværfagligt og helhedsorienteret. Der er dog valgt to gange, som er obligatoriske opgaver, hvor andre fag spiller sammen med naturfag.

Obligatoriske tværfaglige projekter eller opgaver er:

- I forbindelse med beboer 2 Finn Backmann arbejdes der med fysikken i ergonomien og forflytninger.
- I forbindelse med projekt 'Smitteudbrud', ved at arbejde med mikrobiologi og beregne på vækstbetingelser. Her arbejdes med eksperimentelt med mikroorganismer samt med beregninger og udarbejdelse af grafer

Andre mulige tværfaglige projekter eller opgaver.

- I forbindelse med beboer 4 Nadire Berk ved at lave beregninger af energibehov og energiprocentberegninger på kost og aktivitet, også i samarbejde med motion.
- Der kan gennem et innovationsprojekt samarbejdes om kulstofkredsløb og FN's verdensmål

Beboer	Mulige tværfaglige forløb
1. Kirsten Smit	Luftveje og kredsløb
2. Finn Backmann	Forflytning og ergonomi
3. Tove Vang	Fordøjelse
4. Nidire Berk	Diabetes og kredsløb
5. Birte Blume	Knogler, led og muskler. Praktisk hjælp
Innovations projekt	FN's verdensmål. Madspild, afskaffelse af emballage ift. miljø.
Smitteudbrud	Hygiejne og afbryde smitteveje